

0236-0250- SS Fabianus - Epistola ad Hilarium Episcopum

O93, f. 20ra; N442, f. 46va; V630, f. 48rb; I83, f. 99vb; VD38, f. 91vb; SG670, p. 191; P9629, f. 22v

CUIUS SUPRA AD HILARIUM EPISCOPUM

Dilectissimo fratri Hilario episcopo Fabianus.

Divinae circa nos gratiae memores esse debemus, qui nos per dignationis suae misericordiam ob hoc ad fastigium ^[1] sacerdotale provexit, ut mandatis ipsius ^[2] inhaerentes et in quadam ^[3] sacerdotum ^[4] eius specula ^[5] constituti prohibeamus illicita, et sequenda doceamus.

In tantum enim in occiduis ^[8] partibus, quibus moraris ^[9], audivimus astutiam diaboli saevire in populum christianum atque in multi <O93, f. 20rb> plici deceptione prorumpere, ut non solum laicos saecu<SG670, p. 191b> lares ^[10], sed ipsos quoque domini ^[11] sacerdotes premat atque vexetur ^[12]. Unde in grandi merore <P9629, f. 23r> positi dissimu<N442, f. 46vb> lare ^[13] non possumus, quod corrigere atrociter debemus, quapropter competens ^[14] adhibenda est talibus medela vulneribus, ne immatura curandi facilitas mortifera ^[15] capit is peste nihil ^[16] <VD38 f. 92ra> possit ^[17], sed ^[18] segnus ^[19] ^[20] tracta ^[21] pernicies ^[22] reatu non legitimae curationis involvat <I83, f. 100ra> pariter sauciatos et meden <V630, f. 48va> tes ^[23].

Ob ^[24] id ergo statuentes decernimus, ut hi, qui non sunt bonae conversationis, aut quorum vita est accusabilis, aut quorum ^[25] fides, vita et libertas nescitur, non possint domini sacerdotes accusare, nec ^[26] viles personae ad accusationem eorum admittantur ^[27] ^[28]. Similiter ^[29] hi, qui in ^[30] aliquibus criminibus irretiti sunt ^[31], vel qui sunt suspiciosi, vocem adversum ^[32] maiores ^[33] natu non habeant accusandi, quia suspicosa vox et inimica ^[34] veritatem solet opprimere. Peregrina vero iudicia salva in omnibus apostolica ^[35] auctoritate ^[36] generali ^[37] <SG670, p. 192a> sanctione ^[38] prohibemus, quia indignum est, ut ab externis ^[39] iudicetur ^[40], qui provinciales et a se electos debet habere iudices, nisi fuerit ^[41] appellatum. Unde oportet, si aliquis episcoporum super certis accusetur criminibus, <VD38, f. 92rb> ut ab omnibus audiatur, qui sunt in provincia ^[42], episcopis, quia non oportet accusatum aliubi ^[43] quam in foro ^[44] suo audiri ^[45]. Si quis vero iudicem adversum ^[46] sibi senserit, vocem appellationis exhibeat ^[47]. Appellantem autem non debet ^[48] afflictio ulla aut detentionis ^[49] iniuriare ^[50] custodia ^[51], sed liceat appellatori ^[52] vitiatam ^[53] causam ^[54] <I83, f. 100rb> appellationis remedio sublevare. Liceat etiam in causis criminalibus appellare ^[55], nec appellandi ^[56] vox denegetur ei, quem in supplicio ^[57] sententia destinari ^[58]. Pulsatus ^[59] ante suum iudicem causam dicat ^[60], et non ante ^[61] ^[62] <SG670, p. 192b> suum iudicem ^[63] pulsatus, si voluerit, taceat, et ut pulsatis ^[64], quotiens appellaverint ^[65], induciae ^[66] dentur ^[67]. Si quis ergo iratus crimen ^[68] aliquod ^[69] culibet temere ^[70] obiecerit ^[71], convicium non est pro accusatione habendum ^[72], sed ^[73] permissio ^[74] ^[75] tractandi spatio id ^[76], quod iratus dixit, per scripturam se probaturum esse fateatur, ut si fortasse res <VD38, f. 92va> ipiscens ^[77], quae pro iracundia dixit, iterare aut scribere ^[78] noluerit ^[79], non ut reus criminis teneatur. Omnis ^[80] ergo, qui crimen obicit, scribat se probaturum revera ^[81]. Ibi semper causa agatur, ubi crimen admittitur, et qui non probaverit ^[82], quod obiecit ^[83], poenam, quam intulerit ^[84], ipse patiatur. Placuit etiam, ut ^[85], si episcopus accusatus appellaverit apostolicam sedem, id statuendum, <N442, f. 47ra> quod eiusdem sedis pontifex censuerit. Haec tamen omnino in sacerdotum causa forma ^[86] servetur ^[87], ne ^[88] quemquam ^[89] ^[90] sententia non ^[91] a suo iudice dicta constringat. <SG670, p. 193a> Occurrere ^[92] quoque <I83, f. 100va> quisque fidelium ruinis debet oppressorum et miserorum subsidio, quo valeant ^[93] ex revelatione ^[94] alienae ^[95] vindictae a se dei removere vindictam. Libat ^[96] ^[97] enim domino prospera, qui ab afflictis pellit ^[98] adversa, <VD38, f. 93ra> unde scriptum est: Frater fratrem ^[99] adiuvans <V630, f. 48vb> exaltabitur.

Ecclesia enim dei sine macula et ruga ^[100] debet exsistere, et ideo non oportet ^[101] eam a ^[102] quibusdam conculcare ^[103] aut maculare ^[104], quia scriptum est: Una est columba mea, perfecta mea. Hinc iterum dominus ad Moysen ^[105] ait: Est locus penes me, et stabis ^[106] super petram ^[107]. Quis est locus, qui non sit dominii ^[108], dum cuncta in ^[109] ipso, per quem creata sunt, continentur ^[110]? Sed ^[111] tamen est ^[112] ^[113] ^[114] locus apud eum ^[115], videlicet sanctae ecclesiae ^[116] unitas, in qua supra ^[117] petram statur, dum confessionis soliditas ^[118] humiliter tenetur.

Te, frater, et omnes fratres nostros ecclesiam ^[119] Christi sanguine redemptam ^[120] regentibus ^[121] monemus, ut omnes a praecipito ^[122] ^[123], in quo ^[124] fratres et domini pastores detrahendo et perseundo verbis et factis labuntur, laqueis ^[125], quibus potestis, retentetis ^[126] <SG670, p. 193b> et labi ^[127] eos in ^[128] ima non permittatis, quia scriptum est: Ira ^[129] viri iustitiam dei ^[130] non operatur. Hinc ^[131] rursum dicitur: Sit omnis homo ^[132] velox ad audiendum, <I83, f. 100vb> tardus ^[133] ^[134] ad loquendum et tardus ad iram.

Haec autem vos auctore deo omnia servare non ^[135] ambigo, sed occasione admonitionis exorta ^[136] bonis vestris desideriis et operibus me furtive ^[137] subiungo ^[138], ut, quod non admoniti facitis, quando vobis et admonens ^[139] additur, iam non soli faciatis. Quapropter, fratres, oportet vos et omnes fideles diligere in ^[140] invicem et non detrahere aut accusare alterutrum. Scriptum est enim: Dilige proximum et coniungere ^[141] fidem ^[142] cum illo. Quod si denu <O93, f. 20va> daveris ^[143] absconsa illius, non persequeris ^[144] post eum. Sicut enim homo, qui perdit amicum suum, sic ^[145] qui perdit amicitiam proximi sui. Et sicut qui dimittit avem <VD38, f. 93rb> de manu sua, sic dereliquisti proximum ^[146] tuum et non eum capies. Non ^[147] illum sequaris ^[148], quoniam longe abest, effugit enim

quasi caprea de laqueo, quoniam vulnerata est anima eius. Ultra^[149] eum non poteris colligare^[150], <SG670, p. 194a> et maledicta est concordatio. Denudare^[151] autem amici mysteria desperatio^[152] est animae^[153] infidelis. Annuens oculo^[154] fabricat iniqua, et nemo eum abiciet^[155]. In conspectu oculorum tuorum condulcabit^[156] os suum^[157] et^[158] super sermones <N442, f. 47rb> tuos admirabitur, novissime autem pervertet^[159] os suum <I83, f. 101ra> et in verbis tuis^[160] dabit scandalum. Multa audivi et non coaequavi^{[161] [162]} ei, et dominus odiet^[163] illum. Qui in^[164] altum mittit lapidem, super caput^[165] eius^[166] cadit, et plaga dolosa^[167] dolosi dividet vulnera. Qui fudit foveam, decidet in illam, et qui statuit lapidem proximo, offendet in eo, et qui laqueum^[168] alii^[169] ponit, <VD38, f. 93va> peribit in illo. Facienti consilium^[170] nequissimum super ipsum devolvetur, et non agnoscat, <V630, f. 49ra> unde adveniet^[171] illi. Illusio et improperium superborum et vindicta sicut leo insidiabitur illi. Laqueo^[172] peribunt, qui oblectantur^[173] casu^[174] iustorum. Dolor autem consumet illos, antequam moriantur. Ira et furor utraque exsecrabilia^[175], et vir peccator continens erit illorum. Qui vindicari vult a deo, inveniet vindictam, et peccata illius servans servabit. Relinque proximo tuo nocenti te^[176], et tunc^[177] <SG670, p. 194b> deprecanti tibi peccata^[178] solventur^[179]. Homo homini servat iram et a deo quaerit medelam? In hominem similem sibi non habet misericordiam et de peccatis suis deprecatur altissimum^[180]? Ipse, dum caro sit, servat iram et propitiationem petit a deo? Quis exorabit pro delictis illius^[181]? Memento novissimorum et desine^[182] inimicari^[183]. Tabitudo^[184] enim et mors inminent^[185] in man<VD38, f. 93vb>datis. Memorare <I83, f. 101rb> timorem^[186] dei et non irascaris proximo. Memorare testamenti altissimi et despice ignorantiam proximi. Abstine te^[187] a lite et minues peccata. Homo enim iracundus incendit item et vir^[188] peccator turbabit^[189] amicos et in medio pacem habentium immetit inimicitiam. Secundum enim ligna^[190] silvae sic ignis exardescit et secundum virtutem hominis iracundia <SG670, p. 195a> illius erit, et secundum substantiam suam^[191] exaltabit iram suam. Certamen festinatum incendet ignem, et lis^[192] festinans effundet sanguinem, et lingua testificans adducet mortem. Si sufflaveris^[193], quasi ignis exardebit, et^[194] si exspueris super illam, extinguetur, et utraque^[195] ex^[196] ore proficiscuntur. Susurro et bilinguis maledictus, multos enim turbabit^[197] pacem habentes. Lingua tertia multos commovit et dispersit^[198] illos a gente in gentem, civitates muratas divitum destruxit et domos magnatorum <VD38, f. 94ra> effodit, virtutes populorum concidit et gentes fortes dissolvit. Lingua tertia mulieres viritas^{[199] [200]} <N442, f. 47vb> eiecit et privavit^[201] illas de laboribus suis. Qui respicit illam, non habebit requiem nec habitabit cum^[202] requie. Flagelli^[203] plaga livorem facit, plaga <SG670, p. 195b> autem linguae communuit ossa. Multi ceciderunt in ore <I83, f. 101va> gladii, sed non sic, quomodo, qui interierunt per^[204] linguam suam. Beatus, qui tectus est a lingua nequam, et qui in iracundiam^[205] illius^[206] non transivit, et qui non attraxit iugum eius et vinculis illius non est ligatus. Iugum enim illius iugum ferreum est et vinculum illius^[207] vinculum aereum^[208] est. Mors illius mors nequissima et utilis potius inferus quam illa. Perseverantia^[209] illius non permanebit, sed obtinebit vias iniustorum^[210] et flamma sua <V630, f. 49rb> non^[211] comburet iustos. Qui derelinquent^[212] deum, incident^{[213] [214]} in illam et exardescet^[215] in illis et non exstingue^[216]<VD38, f. 94rb>tur, et immetitur in illos^[216] quasi leo et quasi pardus laedet illos. Sepi aures tuas spinis et noli audire linguam nequam^[217], et ori tuo <SG670, p. 196a> facito^[218] ostia^[219] et seras auribus tuis. Aurum tuum et argentum confla et verbis tuis facito stateram et frenos ori tuo rectos. Et^[220] attende, ne forte labaris in lingua tua et cadas in^[221] conspectu inimicorum insidianum tibi et sit^[222] casus tuus insanabilis in mortem. Ista caveant omnes et^[223] cohibeant linguas a malo, et labia eorum^[224], ne loquantur dolum.

De cetero, carissimi, confortamini in domino et in potentia virtutis eius. Induite <I83, f. 101vb> vos arma^[225] dei, ut possitis stare^[226] adversus insidias diaboli, quia non est^[227] nobis collectatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus <O93, f. 20vb> principes et potestates^[228], adversus mundi^[229] rectores tenebrarum harum, contra spiritalia nequitiae in caelestibus. Propterea <VD38, f. 94va> accipite armaturam^[230] dei, ut possitis^[231] resistere in die malo et in omnibus <SG670, p. 196b> perfecti^[232] stare. State ergo succincti^[233] lumbos vestros in veritate et induiti^[234] lorica^[235] iustitiae et calciati^[236] pedes in praeparatione^[237] evangelii pacis, in omnibus sumentes scutum fidei^{[238] [239]}, in quo possitis omnia tela nequissima^[240] exstinguere. Et galeam salutis assumite et gladium spiritus, quod est verbum dei.

Haec, frater, quae tibi scripsimus^[241] generaliter omnibus notum^[242] fieri volumus^[243], ut, quae^[244] ceteros^[245] tangunt^[246], omnibus nota^[247] fiant^[248].

Omnipotens deus te, frater, et reliquos fratres nostros ubique consistentes protegat usque in finem, qui cunctum mundum dignatus^{[249] [250]} est^[251] redimere Iesus Christus dominus noster, qui est benedictus in saecula. Amen^[252].

Data^[253] XVII^[254] Kal. Novemb. Africano et Decio vv. cc. cons^{[255] [256]}

O93, f. 20vb; N442, f. 47va; V630, f. 49rb; I83, f. 101vb; VD38, f. 94vb; SG670, p. 196b; P9629, f. 23v

[1] *Überschrift*] DECRETA FABIANI PAPAE V630; P9629; fehlt I83; DECRETA FABIANI PAPAE CUIUS SUPRA AD HILARIUM EPISCOPUM VD38; EPISTOLA FABIANI PAPAE SG670

[2] *am Rande* Sublimitatem VD38

[[13](#)] fastidium I83

[[14](#)] illius SG670

[[15](#)] quadam korr. aus quidam V630

[[16](#)] sacerdotium P9629

[[17](#)] *am Rande* Specula dicitur unde longe videri potest Significat hic episcopalem honorem VD38

[[18](#)] baidicis V630

[[19](#)] montris I83

[[20](#)] seculares korr. aus secures VD38

[[21](#)] domino P9629

[[22](#)] vexet I83; VD38; SG670

[[23](#)] *am Rande* Tacere VD38

[[24](#)] *am Rande* Conveniens necessaria VD38

[[25](#)] mortifera capitum peste] mortiferam capitum pestem korr. aus mortifera capitum peste P9629; mortiferam capitum pestem SG670

[[26](#)] nihil possit] irroget SG670; P9629 (auf Rasur)

[[27](#)] possit fehlt V630

[[28](#)] sed] sed neque SG670

[[29](#)] *am Rande* Tardius pigrius VD38

[[30](#)] segni SG670 P9629 (auf Rasur)

[[31](#)] frustrata SG670; P9629 (auf Rasur)

[[32](#)] perneties SG670

[[33](#)] *am Rande* medicantes VD38

[[34](#)] *am Rande* De accusatione sacerdotum V630; I83 Qui sunt qui accusare nequeunt P9629; *am Rande* DE ACCUSATORIBUS VD38

[[35](#)] quorum fides korr. aus quorum P9629

[[36](#)] nec korr. aus ne SG670

[[37](#)] *am Rande* Suscipiantur VD38

[[38](#)] admittantur] admittantur De accusationibus accusatorum P9629

[[39](#)] Vor Similiter Rubrik: De suspectis et inimicis I83

[[40](#)] in fehlt I83; SG670

[[41](#)] sunt fehlt SG670

[[42](#)] aduersus P9629; VD38; SG670

[[43](#)] maiores korr. aus maiorem O93

[[44](#)] inimica korr. aus inima P9629

[[45](#)] apostolica fehlt V630

[[46](#)] iuditia P9629

[[47](#)] generalis I83

[[48](#)] *am Rande* Institucione VD38

[[49](#)] exteris SG670

[[50](#)] iudicetur SG670

[[51](#)] fuerit] fuerit ad nos korr. aus fuerit SG670

[[52](#)] provintia korr. aus provintiae V630; provintiae P9629; provicia I83

[[53](#)] alicubi P9629; SG670

[[54](#)] iure V630

[[55](#)] audiri] audiri ut si quis iudicem faventem sibi senserit vocem defensionis SG670

[[56](#)] *am Rande* Contrarium VD38

[[57](#)] *am Rande* Praeparet emittat VD38

[[58](#)] habet I83; VD38; habeat korr. aus habet SG670

[[59](#)] detentiones VD38

[[60](#)] iniuriaie I83; VD38; iniuriosę SG670

[[61](#)] custodiam O93; P9629; I83

[[62](#)] appellatori korr. aus appellari P9629; appellatorem VD38

[[63](#)] vitiatum P9629; I83; VD38; SG670

[[64](#)] causa I83; SG670

[[65](#)] appellare korr. aus appellande P9629

[[66](#)] appellandi vox] vox appellandi V630; P9629

[57] supplitium *VD38*
[58] destinari] destinari de eo qui pulsatur ante iudicem et de eo qui iratus crimen alicui obicit et quia (*quia korr.* aus qua *SG670*) scriptura probandum sit obiectum crimen *SG670*
[59] *am Rande* Non ante suum pulsatus iudicem taceat *P9629*
[60] iudicet *korr.* aus iudicat *SG670*
[61] ante *korr.* aus te *N442*
[62] ante suum iudicem] suum iudicem ante *P9629*
[63] iudicem *korr.* aus iud *V630*
[64] pulsatis *korr.* aus pulsatus *V630*
[65] appellaverint *korr.* aus appellaverit *I83*
[66] induciae] inducię eis *SG670*
[67] caedantur *korr.* aus caedentur *P9629*
[68] crimen] crimen his *I83*
[69] aliquod culibet] alicui *SG670*
[70] temere *fehlt SG670*
[71] obicerit *O93; P9629; I83*; obicit *SG670*
[72] accipendum *SG670*
[73] *am Rande* Irati crimen conditum est *P9629*
[74] *am Rande* Concesso *VD38*
[75] permissio *P9629*
[76] *am Rande* Qui crimen obicit scribere debet se probaturum *VD38*
[77] respiscens *VD38*
[78] scribere *korr.* aus scriberare *SG670*
[79] noluerat *SG670*
[80] *am Rande* Qui crimen obicit *P9629*; *am Rande* Ut qui non probare poterit que obicit penam quam intulit paciatur *I83*
[81] Revent *I83*
[82] probarit *I83; VD38; SG670*
[83] obieciri *P9629*
[84] intulit *SG670*
[85] ut *fehlt SG670*
[86] forma servetur] sit forma *SG670*
[87] servetur] servetur ut *I83*
[88] Nec *V630*
[89] *am Rande* aliquem *VD38*
[90] quemquam sententia *korr.* aus quemquam *P9629*
[91] non a *korr.* aus non *I83*
[92] Occurrere *korr.* aus Occurre *SG670*
[93] valeat *I83; SG670*
[94] revelatione *korr.* aus revelatione *V630; SG670; revelatione I83*
[95] alienae vindictae] aliena *V630*
[96] *am Rande* Offert immolat *VD38*
[97] Libat *korr.* aus Libeat *SG670*
[98] pellit *korr.* aus pellis *V630*
[99] fratre *I83*
[100] ruca *I83*
[101] oportet *korr.* aus portet *VD38*
[102] a *fehlt N442*
[103] conculcari *korr.* aus conculcare *P9629*; conculcari *I83; VD38*; conculcari *korr.* aus conculcari *SG670*
[104] maculari *korr.* aus maculare *P9629*; maculari *I83; VD38; SG670*
[105] mosen *O93*
[106] stabilis *P9629; I83*
[107] terram *I83*
[108] dei *SG670*
[109] in ipso] ipse *SG670*
[110] continetur *SG670*
[111] Sed tamen est] Est tamen *V630*
[112] est *fehlt O93; P9629*
[113] est locus] locus est *VD38*
[114] est locus apud eum] locus apud eum est *I83; SG670*

[115] eum] eum videlicet *korr. aus* eum *P9629*
[116] ecclesia *N442*
[117] super *SG670*
[118] *am Rande* Fortitudo virtus *VD38*
[119] ecclesia *P9629*
[120] redempta *P9629*
[121] regentes *korr. aus* regentibus *V630*; regentes *VD38; SG670*
[122] *am Rande* a ruina *VD38*
[123] praecipitio *korr. aus* praecipio *P9629*
[124] quo] quo et *P9629*
[125] laqueis quibus *korr. aus* laqueis *SG670*
[126] retentis *I83*
[127] *am Rande* cadere *VD38*
[128] in ima] in imo ira, *interlinear* vel animo *V630*
[129] Ira] Ira enim *V630; P9629*
[130] dei fehlt *SG670*
[131] Huic *SG670*
[132] homo fehlt *SG670*
[133] tardus autem *korr. aus* tardus *N442*
[134] tardus] tardus autem *I83; VD38*
[135] nam *P9629*
[136] exorta bonis] et exhortationis *SG670*
[137] furtive] futurę tue *P9629*
[138] subiungo ut quod *korr. aus* subiungo *O93*
[139] admonens additur] a nobis dicitur *I83; SG670*
[140] in fehlt *O93; I83; SG670*
[141] coniunge *SG670*
[142] fide *O93*
[143] denudaberis *O93; P9629*
[144] *am Rande* Ibis *VD38*
[145] sic *korr. aus* si *N442*
[146] proximum] proximum s *I83*
[147] cum *SG670*
[148] sequareis *korr. aus* se *P9629*
[149] Utra *P9629*
[150] collirare *I83*
[151] Denudari *I83*
[152] desperatio *V630; P9629; dispensatio VD38; disparatio korr. aus* desperatio *SG670*
[153] Anima *SG670*
[154] oculo *korr. aus* oculos *SG670*
[155] abitias *P9629*
[156] conculcabit *V630; SG670*
[157] suum et super sermones tuos admirabitur, novissime autem pervertet os suum *korr. aus* suum *P9629*
[158] et super sermones tuos admirabitur, novissime autem pervertet os suum *fehlt V630*
[159] *am Rande* Permutabit *VD38*
[160] istius *V630*
[161] *am Rande* Assimilavi *VD38*
[162] coequavi *korr. aus* quoequavi *SG670*
[163] audiet *V630; P9629*
[164] in fehlt *P9629*
[165] caput fehlt *P9629*
[166] eius cadit] eius cadet *korr. aus* eius *SG670*
[167] dolosa fehlt *SG670*
[168] *am Rande* Deceptionem *VD38*
[169] alii fehlt *P9629; alio N442; VD38*
[170] nequissimum consilium] consilium nequissimum *V630; nequissimum iudicium I83; VD38; SG670*
[171] adveniat *SG670*
[172] Laqueo *korr. aus* Laquo *N442*
[173] *am Rande* delectantur *VD38*
[174] casui *V630; P9629; VD38*

[\[175\]](#) am Rande Abominabilia VD38
[\[176\]](#) te fehlt SG670
[\[177\]](#) tunc] tunc et tunc SG670
[\[178\]](#) peccata korr. aus peccata tibi V630
[\[179\]](#) am Rande Dimittentur VD38
[\[180\]](#) altissimum? Ipse, dum caro sit, servat iram et propitiationem petit a deo? korr aus altissimum V630
[\[181\]](#) suis I83; SG670
[\[182\]](#) desine korr. aus desinenter SG670
[\[183\]](#) am Rande Inimicitias agere VD38
[\[184\]](#) am Rande Corruptio VD38
[\[185\]](#) imminet I83; SG670
[\[186\]](#) timorem dei et non irascaris proximo. Memorare fehlt I83
[\[187\]](#) te fehlt I83; SG670
[\[188\]](#) vir peccator korr. aus vir P9629
[\[189\]](#) turbabitur I83
[\[190\]](#) lingna I83
[\[191\]](#) suam] suam sic N442
[\[192\]](#) am Rande Discordia VD38
[\[193\]](#) sufflaverins I83
[\[194\]](#) et fehlt SG670
[\[195\]](#) utraque] utra re I83
[\[196\]](#) ex ore fehlt V630
[\[197\]](#) turbavit N442; turbavit korr. aus turbabit SG670
[\[198\]](#) disperdet SG670
[\[199\]](#) am Rande fortis VD38
[\[200\]](#) veritas O93; P9629; SG670; viritas korr. aus veritas V630; veritatis I83
[\[201\]](#) privabit P9629; privavit korr. aus privabit SG670
[\[202\]](#) in V630; P9629
[\[203\]](#) flagella P9629
[\[204\]](#) per linguam suam] lingua sua SG670
[\[205\]](#) iracundia P9629
[\[206\]](#) ipsius I83; VD38; SG670
[\[207\]](#) ipsius VD38
[\[208\]](#) ferreum I83
[\[209\]](#) Perseverantia korr. aus Perseveranti N442
[\[210\]](#) iustorum P9629
[\[211\]](#) non korr. aus no SG670
[\[212\]](#) derelinquent korr. aus derelictus N442; derelinquent I83
[\[213\]](#) interlinear e SG670
[\[214\]](#) incident N442
[\[215\]](#) exardescit N442
[\[216\]](#) illis SG670
[\[217\]](#) nequa P9629
[\[218\]](#) facito korr. aus facit SG670
[\[219\]](#) hostias P9629
[\[220\]](#) Et fehlt V630
[\[221\]](#) in conspectu fehlt P9629
[\[222\]](#) sis P9629
[\[223\]](#) et fehlt V630
[\[224\]](#) tua P9629
[\[225\]](#) armatura P9629; N442; armaturam SG670
[\[226\]](#) resistere SG670
[\[227\]](#) est nobis korr. aus est V630
[\[228\]](#) potestates korr. aus potestes P9629
[\[229\]](#) mundi rectores korr. aus mundi P9629
[\[230\]](#) arma O93; armatura P9629; N442
[\[231\]](#) possitis korr. aus positis N442
[\[232\]](#) perfectis I83
[\[233\]](#) suncincti I83
[\[234\]](#) induite P9629; indutite I83

[235] loricam SG670

[236] calciate I83

[237] preparationem VD38

[238] fidei *korr. aus* fit dei P9629

[239] fidei, in quo possitis omnia tela nequissima extinguere] fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere *korr. aus* fidei SG670

[240] nequissima] nequissimi ignea V630; N442; I83; VD38; SG670: nequissima ignea P9629

[241] scripsimus generaliter omnibus nota fieri volumus, ut, quae ceteros tangunt *korr. aus* scripsimus O93

[242] nota *korr. aus* notum V630; nota VD38; SG670

[243] volumus ut quę ceteros tangunt omnibus nota fiant *korr. aus* volumus VD38

[244] qui I83; quia SG670

[245] cetero P9629; cetera I83; ceteri SG670

[246] tangant V630

[247] nata P9629

[248] fiunt O93

[249] dignatus *korr. aus* dignus O93

[250] dignatus est] est dignatus N442; I83; VD38; SG670

[251] est fehlt O93

[252] AMEN DATA *korr. aus* AMEN P9629

[253] Data XVII Kal. Novemb. Africano et Decio vv. cc. cons. fehlt VD38

[254] XVII fehlt N442

[255] cons.] consulibus *korr. aus* cosulibus SG670

[256] cons.] cons. EXPLICIT O93; P9629